

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ 19 412 22 ΛΑΡΙΣΑ

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΒΗΜΑ

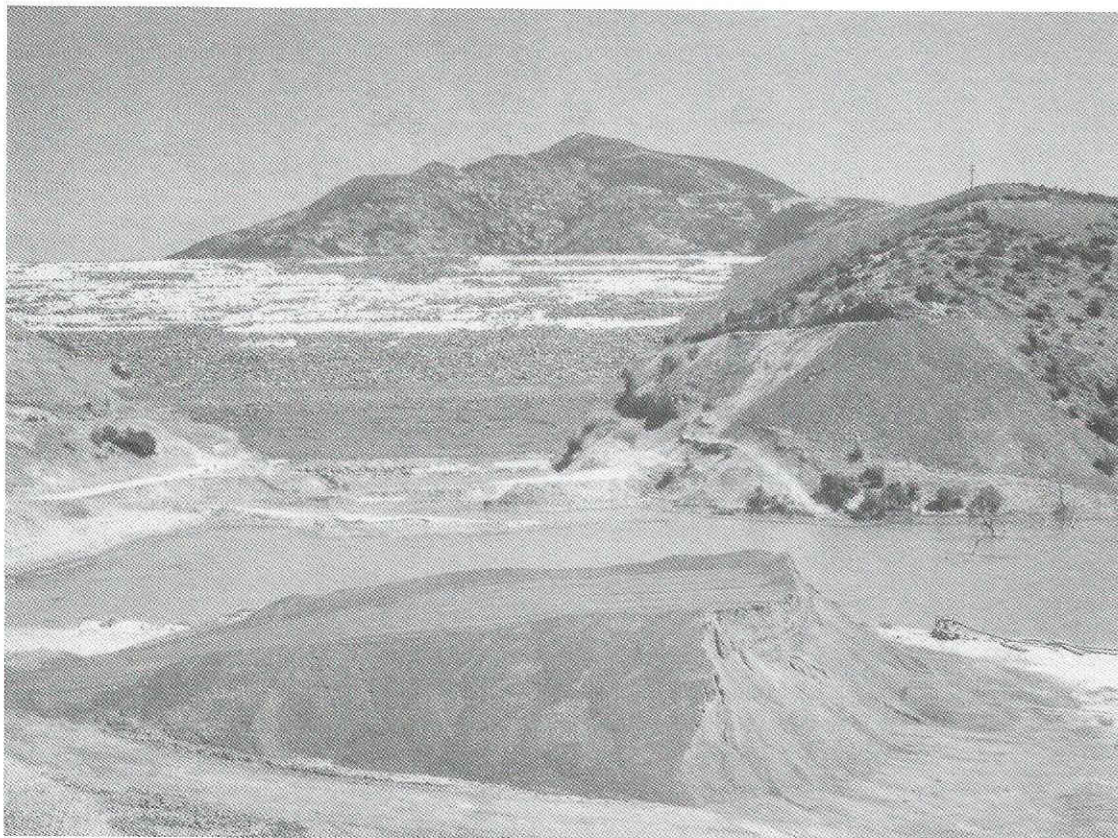

**Φράγμα Σμοκόβου:
Η άμεση λύση
για τον Θεσσαλικό
κάμπο...**

ΤΕΥΧΟΣ 8

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1996 ΛΑΡΙΣΑ

Η άμεση λύση για τον Θεσσαλικό κάμπο...

Οταν το 1981 ξεκινούσαν τα έργα για την κατασκευή του φράγματος Σμοκόβου κανείς δεν θα μπορούσε να προβλέψει ότι 15 χρόνια αργότερα το έργο θα ήταν ακόμα ημιτελές.

Σήμερα το έργο παρουσιάζει μεγάλες καθυστερήσεις παρά την έλλειψη προβλημάτων χρηματοδότησης και οι πλέον αισιόδοξες προβλέψεις αναφέρουν ότι εάν επιταχυνθούν οι εργολαβίες και τηρηθεί ένα "σφικτό" χρονοδιάγραμμα μπορεί να λειτουργήσει στις αρχές του 2000 λύνοντας ένα μέρος των αρδευτικών προβλημάτων της Κε-

ντρο δυτικής Θεσσαλίας.

Πρόκειται για ένα κολοσιαίο έργο, η σπουδαιότητα του οποίου βρίσκεται στην αξιοποίηση των επιφανειακών νερών για την άρδευση της καλλιέργειας βαμβακιού, που έχει εξελιχθεί σε μονοκαλλιέργεια στην ευρύτερη περιοχή, αλλά και στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 11 MW από τον υπό κατασκευή υδροηλεκτρικό σταθμό της ΔΕΗ με όλα τα θετικά αποτελέσματα για μια χώρα με έντονα ενεργειακά προβλήματα όπως η Ελλάδα.

Από το σύνολο των προβλεπομένων έργων μόνο το φράγμα Σμοκόβου έχει ή-

δη ολοκληρωθεί μαζί με το οδικό ανάχωμα για την αποκατάσταση του χωριού Κτιμένη, όπου παρουσιάστηκαν και οι μεγαλύτερες χρονικές καθυστε-

σήραγγας μήκους 4120 μέτρων και σύμφωνα με τον επιβλέποντα μηχανικό θα ξεκινήσουν αμέσως οι εργασίες για την κοιτόστρωση και την επένδυση της

Η επιτροπή υδατικών πόρων του ΓΕΩΤΕΕ επισκέφθηκε τα έργα στο Σμόκοβο

ρήσεις από τις γνωστές αντιδράσεις και κινητοποιήσεις των κατοίκων τόσο για τις απαλλοτριώσεις των εκτάσεων, που θα κατακλυστούν από τα νερά, όσο και για την επίλυση προβλημάτων επικοινωνίας με τις κατοικημένες περιοχές των Σοφάδων. Η κατασκευή οδικού αναχώματος ύψους 40 μέτρων και μήκους 180 μέτρων, παρά το μεγάλο κόστος, έδωσε τις απαραίτητες λύσεις στα προβλήματα επικοινωνίας και οι κάτοικοι αποσύρθηκαν από τις κινητοποιήσεις τους, αφού προηγουμένως υπήρξε συμφωνία με τους αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες για το θέμα των απαλλοτριώσεων.

Από τα βασικά έργα που παρουσιάζονται ακόμα ημιτελή είναι η προσαγωγός σήραγγα του Λεονταρίου για την μεταφορά του νερού από το φράγμα στον υδροηλεκτρικό σταθμό της ΔΕΗ και ακολούθως στο κεντρικό αρδευτικό σύστημα. Τις προηγούμενες εβδομάδες ολοκληρώθηκε η διάνοιξη της

σήραγγας.

Πέρα από την επένδυση της σήραγγας όμως, τονίζει ο πρόεδρος του ΓΕΩΤΕΕ Κεντρικής Ελλάδας κ. Κων. Γκούμας που επισκεύφθηκε την περιοχή στα μέσα του προηγούμενου καλοκαιριού επικεφαλής της επιτροπής υδατικών πόρων του ΓΕΩΤΕΕ, προβλέπονται και άλλα συμπληρωματικά έργα για την ομαλή κυκλοφορία του νερού, που δεν έχουν ξεκινήσει παρά το γεγονός ότι προβλέπεται μέχρι το τέλος 1997 να έχουν τελειώσει.

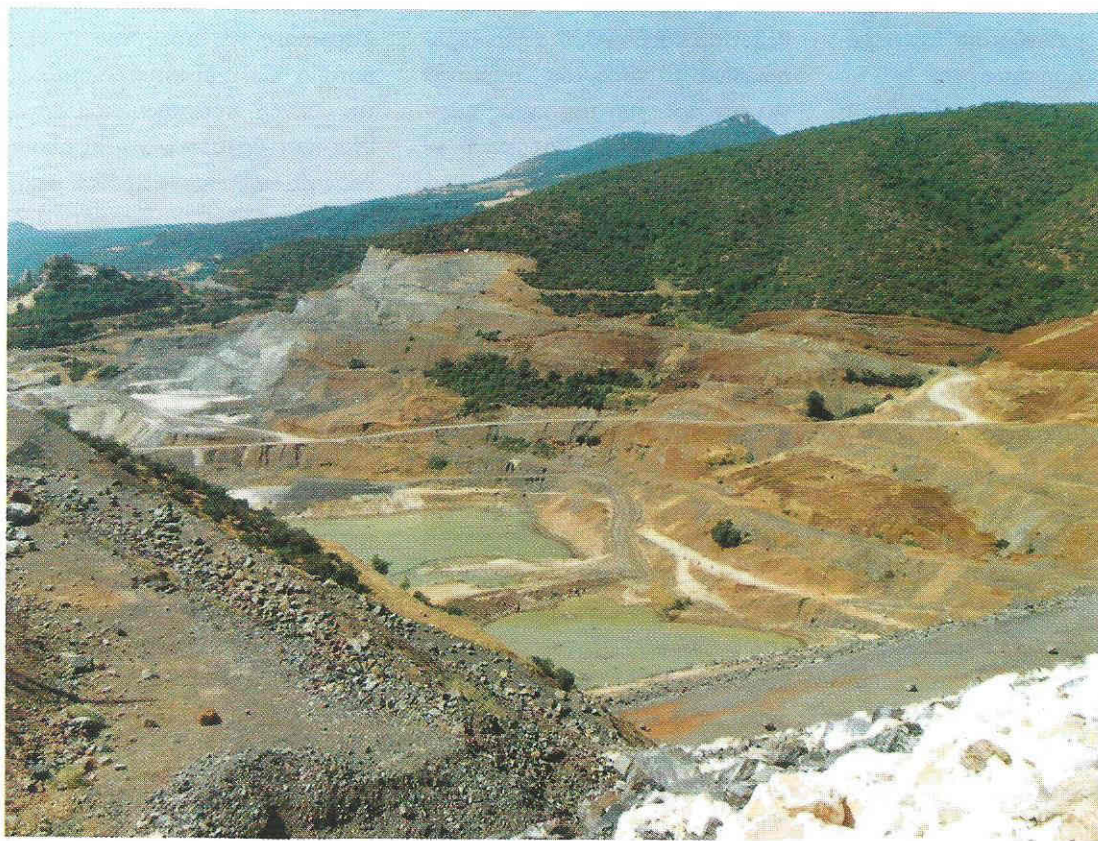
Ακόμα και αν τηρηθούν οι χρονικές δεσμεύσεις, σύμφωνα με τους όρους δημοπρατήσης, το φράγμα δεν πρόκειται να γεμίσει πριν το καλοκαίρι του 1999 δεδομένου ότι όπως χαρακτηριστικά είπε ο επιβλέπων μηχανικός "χρειάζεται τουλάχιστον δύο χειμώνες και δύο καλοκαίρια...", ενώ έντονες ανησυχίες προκαλεί το γεγονός ότι μέχρι σήμερα έχουν δημοπρατηθεί τα αρδευτικά έργα για τα 30 κιλ. στρέμματα από τα 250

χιλ. στρέμματα, που θα εξυπηρετηθούν συνολικά από το φράγμα Σμοκόβου.

Πολιτικοί και υπηρεσιακοί παράγοντες του νομού Καρδίτσας έχουν στρέψει το ενδιαφέρον τους στην επίσπευση και ολοκλήρωση του κατασκευαστικού μέρους, αναγνωρίζοντας την σπουδαιότητά του σαν την πλέον αξιόπιστη εναλλακτική πρόταση για την αποτροπή μιας ενδεχόμενης καταστροφής της λίμνης Πλαστήρα, που αποτελεί την μοναδική πηγή άντλησης νερών για άρδευση τα τελευταία χρόνια. Γι' αυτό και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Καρδίτσας αναμένεται να χρηματοδοτήσει συγκεκριμένα έργα στην περιοχή από την εξαγγελθείσα από την κυβέρνηση

χής τα 5 περίπου κυβικά το δευτερόλεπτο θα μεταφέρονται μέσω των συλλεκτών της Ιτόλης και του Φαρσαλίτη στον Ενιπέα και στην συνέχεια στον Πηνειό για τις ανάγκες του τοπικού ΤΟΕΒ. Παροχή ιδιαίτερα σημαντική αν αναλογιστεί κανείς ότι υπό φυσιολογικές συνθήκες η Λάρισα εξασφαλίζει μόλις 1 - 2 κυβικά από τον Ταυρωπό τους καλοκαιρινούς μήνες...

Υπό την έννοια αυτή, φορείς της Καρδίτσας που ασχολούνται με την προώθηση των αρδευτικών έργων επιθυμούν μια πιο ενεργή συμμετοχή του νομού Λάρισας στην κατεύθυνση της άσκησης πιέσεων σε κυβερνητικό επίπεδο για την ταχύτερη λειτουργία του Σμο-

χρηματοδότηση αντιπλημμυρικών έργων στον νομό Καρδίτσας, μετά τις καταστροφικές πλημμύρες του Οκτώβρη 1994.

Η προώθηση των έργων Σμοκόβου ενδιαφέρει άμεσα και τον νομό Λάρισας που εξυπηρετεί ένα μέρος των αρδευτικών του αναγκών από την λίμνη Πλαστήρα. Σύμφωνα με την σχεδιαζόμενη διαχείριση των νερών του Σμοκόβου, από τα 200 κυβικά της συνολικής παρο-

κόβου αφού η εκμετάλλευση των νερών του θα έχει ευεργετικές επιπτώσεις στην τοπική οικονομία.

Από την άλλη πλευρά το ΓΕΩΤΕΕ λόγω αρμοδιότητας ανέλαβε την δική του σταυροφορία για το έργο μακριά από τις όποιες τοπικιστικές διενέξεις και αντιπαραθέσεις διεκδικώντας από τα υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας την επίσπευση των εργασιών, που βρίσκονται σε εξέλιξη, την αύξηση της

Πριν 15 χρόνια ξεκίνησαν τα έργα στο Σμόκοβο αλλά το φράγμα ακόμη δεν τελείωσε...

χρηματοδότησης για τα αρδευτικά καθώς και την προώθηση των συμπληρωματικών έργων μέσα στα επόμενα 2,5 χρόνια. Για να έρθει επιτέλους λίγο νερό στην περιοχή μας, καταλήγει ο κ. Γκούμας, αφού ο Αχελώος και η Κάρλα παραπέμπονται στο "μέλλον"...

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Με το μεγάλο έργο του φράγμα-τος Σμοκόβου ασχολήθηκε διεξοδικά η Επιστημονική Επιτροπή διαχείρισης Υδατικών πόρων του ΓΕΩΤΕΕ Κεντρικής Ελλάδας, η οποία με την συμβολή του Ι. Καρακώστα συνέλεξε και αξιολόγησε όλα τα στοιχεία και τις παραμέτρους που συνθέτουν την σημερινή κατάσταση του έργου.

Μετά από συνεχείς συνεδριάσεις παρουσίασε στην Δ.Ε. πολυσέλιδη έκθεση όπου παρουσιάζονται τα τεχνικά στοιχεία του έργου, οι εκτιμήσεις για την πορεία και τον χρόνο ολοκλήρωσης καθώς και οι προτάσεις της για την άμεση αξιοποίηση του φράγματος.

Όπως αναφέρει στα συμπεράσματά της η Επιτροπή για την μερική αξιοποίηση του νερού (μέχρι να ολοκληρωθούν τα αρδευτικά κ.λπ. δίκτυα) και προκειμένου να αντιμετωπισθούν άμεσα και πεστικά προβλήματα άρδευσης σε τρεις νομούς, απαιτείται η χρηματοδότηση και κατασκευή συμπληρωματικών - εκτός προγράμματος έργων τα επόμενα δύο έτη. Ετσι:

* Η δαπάνη για τα έργα αυτά θα αποσβεσθεί σε ένα χρόνο και ταυτόχρονα θα προστατευθεί το υπόγειο υδατικό δυναμικό που εμφανίζει προβλήματα στην περιοχή των έργων (που αρχίζει από τους Σοφάδες, Παλαμιά και φθάνει ως την περιοχή Φαρσάλων - Μοναστηρίου - Δομοκού).

* Η πλεονάζουσα παροχή μέσω του Εννιπέα και Πηνειού θα εξυπηρετεί εκτάσεις στις περιοχές του Παλαμιά - Βλοκού - Φαρκαδώνας - Ζάρκου και Λάρισας. Θα υ-

πάρξει επίσης μια μεγάλη εξοικονόμηση νερού του Υ.Η.Ε. Πλαστήρα που σήμερα ούτως ή άλλως διατίθενται γ' αυτές τις περιοχές. Αυτό έχει κεφαλαιώδη σημασία για την Εθνική οικονομία γιατί από κάθε κυβικό νερού της λίμνης Πλαστήρα, η μέση υδατόπτωση για παραγωγή ενέργειας στον Υ.Η.Ε. Πλαστήρα ανέρχεται στα 577 μέτρα και συνεπώς παράγεται 12 φορές περίπου περισσότερη ηλεκτρική ενέργεια από εκείνη του Υ.Η.Ε. Σμοκόβου (η υδατόπτωση του είναι 50 μ.).

* Δεν θα υπάρξει το πρόβλημα ύδρευσης που παρουσιάσθηκε σε περιόδους ξηρασίας στον σύνδεσμο ύδρευσης Καρδίτσας (κυρίως θολότητα και οσμή), όταν χρησιμοποιήθηκε το νερό του Ταυρωπού για την άρδευση των εκτός περιμέτρου του έργου Ταυρωπού εκτάσεων, των νομών Καρδίτσας - Τρικάλων και Λάρισας.

* Θα αμβλυνθούν τα σοβαρά προβλήματα άρδευσης στους Νομούς Καρδίτσας, Τρικάλων και Λάρισας (Παραπίνειες εκτάσεις, ΤΟΕΒ Πηνειού κ.λπ.) που προκύπτουν κάθε χρόνο εξαιτίας της αυξημένης αρδευόμενης έκτασης και της έλλειψης νερού στον Πηνειό ποταμό. Ταυτόχρονα θα ενισχυθεί σημαντικά η μικρή (συχνά μηδενική) παροχή του Πηνειού και θα μειωθούν δραστικά τα οικολογικά προβλήματα των αστικών και μη περιοχών που διέρχεται ο ποταμός (βόθρος λυμάτων, νεκρά ψάρια, οσμή κ.λπ.).

ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΤΟ ΓΕΩΤΕΕ

Μετά τα συμπεράσματα της Επιτροπής, οι προτάσεις του ΓΕΩΤΕΕ Κεντρικής Ελλάδας προς τους συναρμόδιους φορείς είναι αντίστοιχα οι εξής:

Το ΥΠΕΧΩΔΕ:

* Να επισπεύσει τις εργασίες της σήραγγας Λεονταρίου και των συναφών έργων (έργα εξόδου, ανα-

ρυθμιστική δεξαμενή, τεχνικά υδροληψίας, κ.λπ.) και να εξασφαλίσει την απαιτούμενη χρηματοδότηση και

* να εξασφαλίσει χρηματοδότηση ύψους 60 δισ. δρχ. για την σταδιακή δημοπράτηση και κατασκευή των υπολοίπων αρδευτικών κ.λπ. δικτύων, εντός των επόμενων πέντε (5) ετών.

Το ΥΠ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ:

Να διαθέσει πιστώσεις ύψους 250 εκατ. δρχ. για έργα αντιμετώπισης της λειψυδρίας τα επόμενα 2 χρόνια, για να κατασκευασθούν τα συμπληρωματικά έργα μεταφοράς νερού από τον Σμόκοβο προς τις προβληματικές περιοχές του Ν. Καρδίτσας και προς τον Πηνειό ποταμό, ώστε οι επίσιες εισροές της λίμνης Σμοκόβου που γίνονται στη θάλασσα, να αξιοποιηθούν για τα επόμενα χρόνια, μέχρι να ολοκληρωθούν τα αρδευτικά δίκτυα.

Η Δ.Ε.Η.:

Να δημοπρατήσει άμεσα τον Υ.Η.Σ.

Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ:

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, να συντονίσει τις Ν.Α. των νομών Καρδίτσας, Τρικάλων και Λάρισας για να γίνουν όλες εκείνες οι ενέργειες που χρειάζονται (εκπόνηση των μελετών, εξασφάλιση πιστώσεων, απαλλοτριώσεις και δημοπράτηση των έργων), ώστε μέσα στα επόμενα δύο χρόνια να ολοκληρωθούν τα επιμέρους έργα για την αξιοποίηση μέρους του νερού του Σμοκόβου.

ΟΙ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ (ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ - ΛΑΡΙΣΑΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ):

Να ενημερωθούν και εφόσον πεισθούν, να προετοιμασθούν μέσω των Δ/ΝΣΕΩΝ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ, προς την κατεύθυνση υλοποίησης των προτεινόμενων συμπληρωματικών έργων.